

národní
úložiště
šedé
literatury

Modelování růstu nanočástic v laminární průtočné komoře

Škrabalová, Lenka
2013

Dostupný z <http://www.nusl.cz/ntk/nusl-155860>

Dílo je chráněno podle autorského zákona č. 121/2000 Sb.

Tento dokument byl stažen z Národního úložiště šedé literatury (NUŠL).

Datum stažení: 22.05.2024

Další dokumenty můžete najít prostřednictvím vyhledávacího rozhraní nusl.cz .

Modelování růstu nanočástic v laminární průtočné komoře

Doktorand: Mgr. Lenka Škrabalová
Školitel: Ing. Vladimír Ždímal, Dr.

Měření rychlosti homogenní nukleace kyseliny sírové a vody a růstu vzniklých částic bylo provedeno v laminární průtočné komoře. Experimenty se zaměřily především na zkoumání vlivu experimentálních podmínek (nukleační teplota, relativní vlhkost, doba zdržení reagující směsi v komoře, koncentrace kyseliny sírové) na zjištěné rychlosti růstu nanočástic vzniklých v komoře. Růst těchto částic byl následně modelován pomocí bezrozměrného modelu. Vzhledem k přítomnosti stopového množství různých nečistot v reagující směsi byla v modelu předpokládána ternární nukleace kyseliny sírové, vody a amoniaku. Protože během experimentu nebylo možné přímo měřit koncentraci amoniaku v průtočné komoře, nebylo ani možné určit přibližné chemické složení částic a proto model uvažoval růst částic se třemi rozdílnými poměry H_2SO_4/NH_3 : 1) částice složené pouze z kyseliny sírové a vody; 2) částice částečně zneutralizované – $(NH_4)HSO_4$; 3) částice zcela zneutralizované – $(NH_4)_2SO_4$. Kvantitativní popis růstu částic byl určen z bilance látkového toku na částici a z částice za použití Fuchs-Sutuginových rovnic [1]

$$I_{SA} = 2\pi d_p D_{SA} F S(\alpha, Kn) (C_{SA} - C_{SA,sat})$$

$$F S(\alpha, Kn) = \frac{1 + Kn}{1 + 0,337Kn + \left(\frac{1,33}{\alpha}\right) (1 + Kn) Kn}$$

$$Kn = \frac{6D_{SA}}{c_{SA}d_p}$$

kde I_{SA} je molekulární tok kyseliny sírové na částici (počet molekul/s), d_p je průměr částice (m), D_{SA} je difúzní koeficient kyseliny sírové (m^2/s), $F S$ je Fuchs-Sutuginův korekční faktor, α je koeficient přizpůsobení hmoty (mass accommodation coefficient) kyseliny sírové, Kn je Knudsenovo číslo (poměr střední volné dráhy molekul páry a průměru částice), C_{SA} je molekulární koncentrace kyseliny sírové (m^{-3}),

$C_{SA,sat}$ je molekulární koncentrace kyseliny sírové při tlaku nasycených par (m^{-3}) a c_{SA} střední molekulární rychlost molekul kyseliny sírové (m/s). Následně byla vypočítána rychlost růstu částic během experimentu za použití rovnice

$$GR = \frac{d_p - d_{init}}{t_{exp}}$$

kde d_p je průměr částice, d_{init} je počáteční průměr částice a t_{exp} je doba zdržení reagující směsi v průtočné komoře. Nejlepší shoda modelovaných dat s experimentálními rychlostmi růstu byla nalezena pro růst částic obsahujících $(\text{NH}_4)_2\text{SO}_4$. Toto zjištění potvrzuje domněnku, že NH_3 přispívá k vyšším rychlostem růstu aerosolových částic vzniklých během atmosferických nukleací.

Literatura

1. Fuchs, N. A. and Sutugin, A. G.: Highly Dispersed Aerosols, Butterworth-Heinemann, Newton Mass., 1970.